

musát“ kell feloldania: egyéniségeket nevelni a futószalagon gyártott szürke átlag helyett és kollektív szellemet alakítani az egyéniség megbénítása nélkül.“ Oly egyéniségeket kell tehát nevelni, akik egységes szellemben, igazi nemzeti öntudattal, legjobb képességeik szerint tudnak dolgozni nemzeti kultúrájukért.

A nemzeti öntudat fejlesztésére legalkalmasabb a művelődéstörténelem tanítása, amit „külön nemzeti tantárgy rangjára“ kell emelni. Ez biztosíthatja csak a mult értékeinek a megbecsülését és megvédését, de ez akadályozhatja meg „a kétes értékű kultúrájainak a nép közé való beszivárgását“ is.

„Egyéniségek nevelése és kollektív nemzeti öntudat kialakítása“ tehát az új pedagógia legfőbb célkitűzése. Azért is szükséges ez, hogy az itt-ott nálunk is feltűnő „új exporthitvallások“ és „különböző totalitársrendszerek“ egyéniségeket elnyomó kollektivizmusával szemben biztosíthassuk „a szabad es kiművelt egyéniségek öntudatos nemzeti szolidaritását.“

Amit Ambrózy hangoztat, az valójában nem jelent új pedagógiai elveket, hiszen az egyéniségek nevelése és a nemzeti öntudat ápolása eddig is benne volt a *nemzetnevelés* gondolatában. Az azonban bizonyos, hogy ma fokozottabb mértékben kell törekedni az egyéni képességeknek a lehető legjobb kiművelésére és az egységes nemzeti célok szolgálatába való állítására.

sz. z.

Szülői értekezlet a leányközépsiskolákban. Az 1935/36 évi leányközépsiskolai értesítők közül (34 állott rendelkezésemre) egy-kettő kivételével mindegyik beszámol a szülői értekezletéről. A legtöbb iskolában két ilyen értekezlet volt, amelyeken a szülők 50—75°/o-a megjelent. Majdnem minden iskolában a tanárok beszéltek ak-

tuális kérdésekről, s ezekhez a szülők is hozzászóltak. Néhány iskola, különösen a felekezetiiek, híres egyházi férfiakat kértek fel az értekezletek szóno-kául.

Volt néhány iskola, mely négy-öt, sőt egy-két iskola hat-nyolc szülői értekezletet is tartott. Az értekezlet után minden osztályfőnök külön tárgyalt az osztályban tanuló növendékek szüleivel. Osztályonként két helyen tartottak szülői értekezletet; egyik iskolában pedig az első osztály főnöke nyolc értekezletet tartott az osztályába járó tanulók szüleivel.

A legtöbb iskolában (12 helyen) a tanulók iskolánkívüli magaviseletéről beszéltek.

Öt iskolában egészségügyi kérdésekről, négyben az osztályfőnöki órákról volt szó. Több iskolában testnevelési kérdésekről, kettőben a serdülési problémájáról beszéltek; egy helyen pedig a pályaválasztás kérdéséért tették megmondolás tárgyává. Gondolkodásra készítet, hogy a szülői értekezletek leggyakrabban előforduló tárgya a tanulók viselkedése volt. A csend, finomság, szerénység, önfegyelmzés, és felelősségérzet eltűnőben, helyettük szertelenség, feltűnési vágy, a felnőttekkel szemben való tiszteletlenség. Az egyik iskola igazgatónője az iskola és a társadalom viszonyáról beszélt. Szomorúan állapítja meg, hogy a magyar társadalom nem értékeli kellőképpen az iskolát. „Vajjon várhatunk-e eredményt az iskola fellépésétől azzal a társadalommal szemben, amely fővárosunkban százötvenszer kacagta végig a középiskolát és annak nevelését ferde színben feltüntető Érettségi c. darabot“.

Érdekes adatokat közöl a leányok legkedvesebb olvasmányairól az az előadás, amely arról szól, hogy mit olvasnak a diákleányok.

A hetenként tartott fogadóórákat a

szülők különösen az intő és a bizonyítvány kiosztása előtt látogatták.

M. m.

Gyakorlatiasság az amerikai egyetemeken. John F. Moore amerikai docens (Ohio State University) tanúsága szerint az amerikai College-ekben folyó nevelés ma vagy „közvetlenül és specifikusan utilitárius“ vagy pedig „végeredményben és általában“ az. A legtöbb College az előbbi szellemben nevel: azzal a céllal, hogy növendéke vizsgálatainak letévése után azonnal jól fizetett állást vállalhasson. A többi általában úgy gyakorolja hallgatóinak szellemét, hogy az az élet problémáival szemben kellő alkalmazkodási képességgel rendelkezék.

A közvetlenül gyakorlatias nevelésnek alapja az a helytelen feltevés, amely szerint az emberi tevékenységnek minden területe olyan mechanikus technikai fogásokra redukálható, amelyeket mindenki megszerezhet magának. Az amerikai egyetemek növendékének csak ki kell választania és emlékezetébe kell vésnie eme technikák valamelyikét ahhoz, hogy valamilyen tudományos fokozatot (Bachelor of Arts v. B. of Science) nyerjen el.

Az ellen senkinek sem lehet kifogása, ha az orvos vagy a mérnök számára alapos technikai kiképzést írnak elő, a baj ott van, hogy ez a pedagógiai felfogás a főiskolai nevelésnek ezt a formáját olyan területekre is átviszi,

ahol az a használhatatlannál is rosszabb. Az amerikai egyetemeken képzett újságírók pl. nem tudják a szerkesztők semmire sem használni, mert minden „technikai“ képzettségük mellett is műveletlenek, s ugyanez áll az ott nevelt könyvtárosokra vagy jogászokra is. Ez utóbbiak jogi tanulmányaik alatt sokkal többet foglalkoznak a törvényszéki tárgyalások technikájával, mint a törvények szellemének és igazi jelentésének megértésével.

A legszomorúbb azonban az, hogy a jövőndő nevelőket is így készítik elő pályájukra. Aki ma nevelő akar lenni, az nem avval tölti el tanulmányi idejét, hogy ismereteket szerezzen azokon a területeken, amelyeken később mint tanító óhajt működni, sem pedig avval, hogy szellemét eléggé hajlékonyá tegye ahhoz, hogy jövőndő pályájának problémáit megoldhassa, hanem avval, hogy a tanítás technikáját sajátítsa el s egy bizonyos hivatásbeli rutint tegyen magáévá. A jövőndő nevelőnek nincsen szüksége arra, hogy az elsajátított fogásokon vagy azok értelmén gondolkozzék, azokat megértse; elég ha automatikusan elsajátíthatja őket. (Hochschule und Ausland. 1937. 1. sz.)

tb.

Hibaigazítás. Lapunk 2. számának 118. lapján (Dr. Dengl János cikkében) alulról a 22. sorban: *Gyakorló Felső Kereskedelmi Iskola* után kimaradt: a *Székesfővárosi Felső Mezőgazdasági Iskola*.